

STRUČNO POVJERENSTVO ZA PROVJERU UVJETA
MR. SC. IRENE KRUMES ŠIMUNOVIĆ
ZA STJECANJE DOKTORATA ZNANOSTI IZVAN DOKTORSKOGA STUDIJA
I PRIHVAĆANJE PREDLOŽENE TEME

Izv. prof. dr. sc. Loretana Despot, predsjednica
Prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić, mentorica
Izv. prof. dr. sc. Irena Vodopija, članica

Fakultetsko vijeće Filozofskoga fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku na svojoj sjednici od 31. siječnja 2008. godine imenovalo nas je u Stručno povjerenstvo koje će provjeriti uvjete **mr. sc. Irene Krumes Šimunović** za stjecanje doktorata znanosti izvan doktorskoga studija i prihvaćanje teme disertacije **Hrvatska crkvena terminologija 18. stoljeća**.
Stručno povjerenstvo podnosi ovo skupno

IZVJEŠĆE

Irena Krumes Šimunović rođena je 17. veljače 1973. u Slavonskom Brodu. Osnovnu i srednju školu završila je u rodnom gradu. Upisala je studij kroatistike na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i diplomirala pod mentorstvom prof. dr. sc. Vinka Brešića. Nakon studija radi u Osnovnoj školi "Antun Gustav Matoš" u Zagrebu, a ubrzo nakon toga zasniva radni odnos u Klasičnoj gimnaziji fra Marijana Lanosovića u rodnom Slavonskom Brodu gdje radi devet godina. Uz položeni stručni ispit za profesora hrvatskoga jezika položila je i stručni ispit za knjižničara. Organizirala je i vodila brojne izvannastavne aktivnosti te pridonosi širenju i njegovanju kulture u Slavonskom Brodu. Šest godina radila je kao izvanjski suradnik Visoke učiteljske škole u Osijeku, Dislocirani studij u Slavonskom Brodu i vodila seminare iz Hrvatskoga jezika i jezične kulture, Metodike nastave hrvatskom jezika. Na tom fakultetu danas je zaposlena kao asistent od srpnja 2007. godine.
Pod mentorstvom prof. dr. sc. Ljiljane Kolenić obranila je magistarski rad pod naslovom *Leksik fra Ivana Velikanovića u tiskanim djelima na hrvatskom jeziku* 12. studenoga 2007. godine.

Za disertaciju je Irena Krumes Šimunović predložila temu Hrvatska crkvena terminologija 18. stoljeća. Jezik struke, terminologija, jedna je od temeljnih pretpostavki svake znanosti. 18. je stoljeće vrlo zanimljivo kao stoljeće u kojem je standardizacija hrvatskoga jezika već dobro podmakla, a hrvatska se crkvena terminologija, koja je temom disertacije, uglavnom usustavila. Razdoblje je 18. stoljeća, pored toga, bogato različitim djelima teološke tematike kao što su katekizmi, molitvenici, zbirke propovijedi...
Poznati hrvatski jezikoslovac Milan Moguš u svojem djelu *Povijest hrvatskoga jezika* kaže da se "u posljednjem desetljeću 18. stoljeća sve više utvrđuje terminologija i frazeologija u gramatičkim, filozofskim, teološkim i sličnim tekstovima." (Moguš 1993., 129.) U svom doktorskom radu Irena Krumes Šimunović istraživat će crkvenu terminologiju u relevantnijim teološkim tekstovima s područja cijele Hrvatske, a obuhvatit će djela na stiliziranoj štokavskoj ikavici iz Slavonije, kajkavske tekstove iz sjeverozapadne Hrvatske, čakavsko-štokavske iz

Dalmacije, ali i tekstove bosanskih pisaca, ponajprije franjevaca franjevačke redodržave Bosne Srebrene.

O jeziku 18. stoljeća mnogo je toga istraženo i napisano. Na području leksikologije i povijesti hrvatskoga jezika 18. stoljeća istaknuli su se brojnim radovima Milan Moguš, Josip Vončina, Radoslav Katičić, Marko Samardžija, Ivo Pranjković, Ljiljana Kolenić, Loretana Despot... Samojoj crkvenoj terminologiji nije posvećena do danas primjerena pozornost kao temi za jezikoslovne raščlambe. Valja izdvojiti vrijedan primjer rječnika iz 1976. godine Jeronima Šetke *Hrvatska kršćanska terminologija* u kojem daje popis svih termina od 16. stoljeća do svojega doba, uključujući i terminologiju 18. stoljeća. Nazivlje u Šetkinu rječniku dobar su predložak za jezikoslovna proučavanja.

Doktorski rad *Hrvatska crkvena terminologija 18. stoljeća* pripada znanstvenom području humanističkih znanosti, polju filologije, grani kroatistike. Unutar kroatistike riječ je o proučavanju hrvatske leksikologije.

Rad proučava crkvenu terminologiju 18. stoljeća, a kako je riječ o terminologiji teološke struke, komentor je radu teolog, prof. dr. sc. Franjo Emanuel Hoško s Teologije u Rijeci. Stručni leksik bit će analiziran s etimološkoga i tvorbenoga aspekta, a djelomice će govoriti o proučavanju i razvoju znanstvene terminologije i znanstvenoga stila u 18. stoljeću.

U istraživanju će se naglasak staviti na uočavanje i praćenje pojavnosti određenih termina, njihova oblika i variranja. Crkvena terminologija 18. stoljeća mogla bi pokazati i dokazati trodijalektno prožimanje i nadregionalni jezik u stručnoj terminologiji, postojanje sinonimskih parova i nizova u odnosu na latinsku, grčku, hebrejsku ili slavensku istovrijednicu (*novovirci* – *uvižbanici*, grč katekumeni), naglašena neološka nastojanja u nedostatku domaće terminologije, važnost kalkiranja i posuđivanja u stvaranju terminologije nekoga jezika, postojanje i važnost purizma.

Crkvena terminologija 18. stoljeća pokazuje da se hrvatski leksik sustavno bogatio, proširivao, i već krajem stoljeća bio uglavnom standardiziran (na leksičkoj razini i štokavskoj osnovnici). Stručni leksik hrvatskoga jezika koji se odnosi na uporabne crkvene termine upućuje na to da je hrvatski (crkveni) leksik u područjima nekadašnje franjevačke provincije Bosne Srebrene već uvelike ujednačen.

Rad će pratiti i teorijski objasniti način nastanka određenih crkvenim termina, izraza i oblika u 18. stoljeću, a koju su danas nepoznati ili će pronaći termine koji su utkani u hrvatsku leksičku jezgru još od srednjega vijeka i hrvatskih glagoljskih spisa.

Rad će opisati tvorbenu strukturu crkvenih termina 18. stoljeća, nastanak i distribuciju crkvenih termina na području Hrvatske, utjecaj purizma, i rasvijetliti pitanja standardizacije hrvatskoga leksika.

Prvi dio priprema za istraživanje obuhvatio bi izbor teološke literature koja bi trebala poslužiti za ekscerpiranje leksičke građe. Usporedo s tim potrebno je proučiti relevantne teorijske spoznaje o terminologiji i leksiku ograničene uporabe općenito kako bi se spoznaje mogle prenijeti u hrvatski jezičnopovijesni kontekst.

Potom bi se prikupljeni stručni termini znanstveno obrađivali s obzirom na povijesnu okomicu: nastanak, varijante, oblici. Sljedeći je korak sinkronijski presjek leksika druge polovice 18. stoljeća. Na temelju podataka dobili bismo analizu pojedinih stručnih naziva (termina).

Zaključak se temelji na raščlambi rezultata istraživanja.

Rad hrvatska crkvena terminologija 18. stoljeća započeo bi uvodom u kojem bi se obrazložila metodologija i postupci. Potom bi se dao pregled povijesnih događanja u 18. stoljeću. Treće bi se poglavlje odnosilo na teorijska proučavanja crkvene terminologije. Samo proučavanje crkvenoga stručnoga nazivlja obuhvatilo bi proučavanje sinonimije, posuđivanja i prevođenja (kalkiranja), novotvorenice, tvorbu riječi i purizam kao stalnu težnju hrvatskih jezikoslovaca svih vremena. Bitan je dio rada i praćenje pojave određenih naziva od prvih hrvatskih glagoljskih tekstova do danas. U zaključku će se izdvojiti značajke hrvatske crkvene terminologije 18. stoljeća na temelju ranije provedenoga proučavanja.

Uz doktorski bi rad bio priložen mali rječnik crkvenih termina 18. stoljeća da bi čitatelj mogao lakše pratiti rad i da bi se otklonile nejasnoće u proučavanju disertacije.

Popis literature će biti podijeljena na vrela, teorijsku literaturu i uskostručnu literaturu, tj. onu iz hrvatske crkvene terminologije.

Hrvatska je crkvena terminologija, uz pravnu, najstarija hrvatska terminologija jer su prvi hrvatski tekstovi uklesani u kamen ili pisani perom bili crkvene ili pravne tematike. Crkveno je strukovno nazivlje stoga vrijedno proučavanja i znanstvenoga pristupa. Proučavanjem crkvene terminologije 18. stoljeća očekujemo vrijedne spoznaje o stvaranju hrvatske terminologije općenito, a nadati se da će nam to proučavanje donijeti i neke smjernice o stvaranju hrvatskoga stručnoga nazivlja danas.

Zaključujemo:

Pristupnica mr. sc. Irena Krumes Šimunović ispunjava uvjete iz Članka 51. Zakona o visokim učilištima za stjecanje doktorata znanosti izvan doktorskoga studija, tema je disertacije prihvatljiva i potrebna u hrvatskoj leksikologiji pa stoga Fakultetskom vijeću Filozofskoga fakulteta u Osijeku predlažemo da se mr. sc. Ireni Krumes Šimunović:

- a) dopusti stjecanje doktorata znanosti izvan doktorskoga studija,**
- b) da se prihvati predložena tema disertacije,**
- c) da disertaciju piše pod vodstvom mentora prof. dr. sc. Ljiljane Kolenić**

Stručno povjerenstvo:

Izv. prof. dr. sc. Loretana Despot

Prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić

Izv. prof. dr. sc. Irena Vodopija

